

Sygn. akt I C 20/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, I Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant : Kamil Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.

przeciwko W. S. i L. S.

o roszczenie z weksla

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty z dnia 7 listopada 2014 roku wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, I Wydział Cywilny, w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. akt I Nc 1172/14.

Sygn. akt I C 20/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 sierpnia 2014 r. powód (...) S.A. w Ł. (poprzednio (...) S.A.), reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym w stosunku do pozwanego W. S. – wystawcy weksla własnego i L. S. – poręczyciela wekslowego zobowiązującego ich solidarnie do zapłaty na rzecz powoda kwoty 15.323,73 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 maj 2013 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony zawarły w dniu 27 kwietnia 2007 roku umowę leasingu nr (...), na zabezpieczenie której pozwany wystawił weksel własny in blanco. Pozwani nie wywiązali się z obowiązków zapłaty rat leasingowych, wobec czego powód wypowiedział im umowę, wezwał do zapłaty należności, zaś następnie uzupełnił wystawiony weksel i ponownie wezwał pozwanych do zapłaty należności wynikających z umowy leasingu. Wezwanie powoda pozostało bezskuteczne.

/pozew k. 2 – 3/

W dniu 7 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w sprawie o sygn. akt I Nc 1172/14, w którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

/nakaz zapłaty k. 22/

W dniu 5 grudnia 2014 r. pozwani, reprezentowani przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wnieśli zarzuty od nakazu zapłaty, w których zaskarżyli nakaz zapłaty w części w zakresie kwoty ponad 12.000,00 zł oraz wnieśli w tym zakresie o uchylenie zaskarżonego nakazu zapłaty i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Nadto złożyli

wniosek o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym. W uzasadnieniu zarzutów pełnomocnik pozwanych podniósł, iż powództwo jest oczywiście bezzasadne. Pełnomocnik pozwanych wskazał, że sporna kwota 3.323,73 zł została uiszczona.

/zarzuty od nakazu zapłaty k 25-27/

W odpowiedzi na zarzuty pozwanych, pełnomocnik powódki wniósł o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty z dnia 13 sierpnia 2014 r. w całości, wobec ich bezpodstawności. Pełnomocnik wskazał, iż kwota, którą pozwani wpłacili został zaliczona na poczet zadłużenia z przedmiotowej umowy tj. zawartej między stronami ugody. W związku z tym uiszczenie przez pozwanych kwoty 3.323,73 zł nie pomniejszyło ich należności z weksła, zmniejszyło zaś zadłużenie pozwanych wynikające z zawartej umowy leasingu.

/odpowieź powódki na zarzuty k. 48-53/

Postanowieniem z dnia 19 maja 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny, oddalił wniosek pozwanych o wstrzymanie wykonalności nakazu zapłaty

/postanowienie k. 97/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. z siedzibą w Ł. zawarł z pozwanym W. S., umowę leasingu nr (...), której przedmiotem był (...) w ilości jednej sztuki.

/umowa k. 54-55/

Integralną część umowy stanowiły również Ogólne Warunki Umowy Leasingu (OWUL), których treść została pozwanemu przedstawiona przed zawarciem umowy i z którymi pozwany się zapoznał.

Powód mógł rozwiązać umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy pomimo upomnienia na piśmie i wyznaczenia dodatkowego terminu, powód zalega z jakąkolwiek płatnością wynikającą z umowy leasingu (§7 pkt 7.1.). W tym przypadku pozwany zobowiązany był w dniu rozwiązania umowy do zwrotu przedmiotu leasingu (§7 pkt. 8). W tym przypadku, poza obowiązkiem zapłaty przez pozwanego wszystkich opłat leasingowych wymagalnych do dnia rozwiązania umowy leasingu, powód mógł żądać od pozwanego zapłacenia odszkodowania w wysokości sumy wszystkich przewidzianych w umowie leasingu, a niewymagalnych do dnia jej rozwiązania opłat leasingowych (okresowych opłat leasingowych, opłaty końcowej), pomniejszonych o korzyści powoda wynikające m.in. z uzyskania ceny netto (bez podatku VAT) ze sprzedaży przedmiotu leasingu pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz koszty związane z posiadaniem, zapobieżeniem utracie lub pogorszeniu stanu przedmiotu leasingu, poniesione przez powoda od dnia rozwiązania umowy leasingu do dnia sprzedaży przedmiotu leasingu (§7 pkt 9 w zw. z §5 ust. 2 i §10 OWUL).

W razie przedterminowego rozwiązania umowy pozwany zobowiązany był bezzwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od upływu tego terminu, zwrócić powodowi przedmiot leasingu na własny koszt i ryzyko, do siedziby finansującego lub w miejsce przez niego wskazane odrębnym pismem, w stanie nie gorszym niż będącym następstwem normalnego zużycia. Do czasu odbioru przedmiotu leasingu od Finansującego korzystający nie może czerpać z niego pożytków, a nadto ma obowiązek bezpłatnego przechowywania i konserwacji, jeśli Finansujący nie przedstawi innych dyspozycji w tym zakresie. W razie odmowy lub opóźnienia zwrotu przedmiotu leasingu przez korzystającego, Finansującemu przysługuje kara umowna liczona za każdy dzień, w wysokości 1/10 średniej miesięcznej okresowej opłaty leasingowej z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym powstał obowiązek zwrotu, a w przypadku umów rozwiązanych wcześniej niż po upływie 12 miesięcy – z okresu trwania umowy leasingu. Przystający zobowiązany jest również do zwrotu kosztów ubezpieczenia i innych kosztów związanych z posiadaniem przedmiotu leasingu poniesionych przez Finansującego w tym okresie (§ 7 ust.15 i 16 OWUL).

/ogólne warunki umowy leasingu k. 56-61/

Pismem z dnia 28 września 2009r., powód oświadczył, że w związku z opóźnieniem w regulowaniu zobowiązań pieniężnych rozwiązuje w trybie natychmiastowym bez wypowiedzenia umowę leasingu w oparciu o § 7 ust. 5 pkt 5.1. Ogólnych Warunków Umowy Leasingu wzywając jednocześnie do uiszczenia zaległych opłat leasingowych wraz z odsetkami za zwłokę. Przesyłka została pozwanym doręczona w dniu 9 października 2009 roku”.

/oświadczenie k. 61, dowód doręczenia k. 92/

W dniu 30 marca 2011 roku na wniosek pozwanych została zawarta umowa ugody , na mocy której pozwani zobowiązali się do spłaty aktualnego zadłużenia wobec powódki, które na dzień 28 lutego 2011 roku wynosiło 23.354,49 zł. . Pozwani uznali swój dług. Zgodnie z umową w przypadku z opóźnieniem wpłaty jakiegokolwiek raty, strona powodowa miała prawo rozwiązać umowę ugody w trybie natychmiastowy.

?ugoda k. 32-33/

W związku z niedotrzymaniem warunków ugody, powód wypowiedział zawartą umowę ugody

/wypowiedzenie k. 67/.

Na dzień 14 grudnia 2010 r. kwota zaległości z tytułu umowy leasingu wynosiła 15.323,73 zł.

/wyliczenie odszkodowania i rozliczenie umowy leasingu operacyjnego k. 76 noty obciążeniowe k. 78-79/

W dniu 27 kwietnia 2007 roku W. S. złożył swój podpis na wekslu in blanco dołączonym do umowy leasingu. Na odwrocie weksla po słowie poręczam podpis złożyła L. S.. Do weksla in blanco dołączono deklarację wekslową, zgodnie z którą W. S. jako wystawca własnego weksla in blanco, złożył powodowi do dyspozycji jeden weksel in blanco bez protestu, z jego wystawienia, które powód miał prawo wypełnić w każdym czasie (do chwili spłaty wszelkich zobowiązań z umowy) na sumę odpowiadającą jego zadłużeniu wynikającemu z umowy leasingu nr (...) z dnia 27 kwietnia 2007 roku., w tym z tytułu opłat leasingowych i innych świadczeń wynikających z umowy leasingu, odsetek za opóźnienie płatności oraz innych świadczeń ubocznych. Na powyższą treść deklaracji wyraziła zgodę L. S..

/weksel k. 13, deklaracja wekslowa k. 12/

Pismem z dnia 9 maja 2013 r., doręzonego pozwanemu 14 maja 2013 roku, powód powiadomił pozwanego o uzupełnieniu weksla in blanco i wezwał do zapłaty należności.

/zawiadomienie k. 11, dowód doręczenia k. 12/

W dniu 19 listopada 2013 r. powód powiadomił pozwaną L. S., że weksel, przedstawiony do zapłaty w dniu 23 maja 2013 r., nie został zapłacony przez wystawcę i dlatego wzywa ją do zapłaty kwoty wekslowej.

/notyfikacja k. 16 /

Powód uzupełnił weksel in blanco w następujący sposób: „L. 27 kwietnia 2007 roku r. Na 15.323,73 zł Dnia 23 maja 2013r. zapłacę (imy) bez protestu za ten weksel własny na zlecenie (...) S.A. z siedzibą w Ł., sumę piętnaście tysięcy trzysta dwadzieścia trzy złote siedemdziesiąt trzy grosze. Płatny w siedzibie (...) S.A. w Ł.”.

/weksel k. 13/

W dniu 19 grudnia 2013 roku pozwani zawarli z powodem drugą umowę ugody,

na mocy której pozwani zobowiązali się do spłaty aktualnego zadłużenia wobec powódki, które na dzień 26 listopada 2013 roku wynosiło 21.941,58 zł. . Pozwani uznali swój dług. Zgodnie z umową w przypadku z opóźnieniem wpłaty jakiegokolwiek raty, strona powodowa miała prawo rozwiązać umowę ugody w trybie natychmiastowy.

W związku z niedotrzymaniem warunków ugody, powód wypowiedział zawartą umowę ugody

/wypowiedzenie k. 72/.

W dniu 19 grudnia 2013 roku pozowani wpłacili powodowi kwotę 3.323,73 zł. Jako tytuł przelewu pozwani wskazali rata zadłużenia i rata opłaty za ugodę w sprawie.

/kopia przelewu k. 31/.

Powyższą kwotę powód zaliczył na I ratę ugody – 1.850,64 zł, oraz na poczet opłaty za zawarcie ugody ustalonej zgodnie z §2 ust 2 ugody – 1.473,09 zł.

/bezsporne/.

Sąd zważył, co następuje:

Wniesione przez pozwanych zarzuty od nakazu zapłaty należy uznać za bezzasadne, w związku z czym nakaz zapłaty w zaskarżonej części należało utrzymać w mocy.

Zgodnie z art. 495 § 3 k.p.c. jeżeli w postępowaniu został wydany nakaz zapłaty na podstawie weksla wszystkie okoliczności faktyczne, zarzuty i wnioski dowodowe zmierzające do wykazania bezzasadności powództwa pozwany winien wskazać zasadniczo już w zarzutach od nakazu zapłaty. Do szczególnie istotnych zarzutów, za których pomocą pozwany o zapłatę weksla może się bronić, należy twierdzenie, że weksel in blanco wystawiony przez pozwanego na rzecz powoda i załączony do pozwu, miał na celu zabezpieczenie wierzytelności wynikającej z określonego stosunku i w związku z tym upoważnienie powoda obejmuje jego uzupełnienie jedynie zgodnie z porozumieniem zawartym z pozwanym, zaś powód w danej sytuacji wypełnił weksel sprzecznie z porozumieniem. Powiązanie stosunku podstawowego względem roszczenia wekslowego powoduje, że wekslobiorca w zasadzie nie może na podstawie prawa wekslowego uzyskać wobec wystawcy weksla własnego więcej praw niż mu przysługuje w ramach stosunku, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność, czyli w ramach tzw. stosunku podstawowego względem roszczenia wekslowego (por. uchwała połączonych Izby Sądu Najwyższego: Izby Cywilnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 kwietnia 1972 r., III PZP 17/70, OSNC 1973/5/72).

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani podnieśli, iż doszło do zapłaty kwoty 3.323,73 zł, a zatem nakaz zapłaty w zakresie kwoty ponad 12.000,00 zł powinien zostać uchylony.

W orzecznictwie utrwaliło się pojęcie przeniesienia sporu z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego jako określenie objęcia sporem w postępowaniu nakazowym stosunku podstawowego określane bywa obrazowo. Określenie to nie oznacza jednak zupełnego zastąpienia dotychczasowego sporu na ile stosunku wekslowego, sporem dotyczącym stosunku podlegającego powszechnemu prawu cywilnemu, a uwzględnienie stosunku podstawowego w ramach oceny zasadności dochodzonego roszczenia wekslowego. Podsumowując – w dalszym ciągu przedmiotem sporu jest roszczenie wekslowe, z tą tylko różnicą, że przy uwzględnieniu również stosunku podstawowego (por. wyrok Sądu Najwyższego V CSK 86/06 z dnia 22 czerwca 2006 r., LEX nr 1101689).

Z chwilą wystawienia weksla in blanco i wręczenia go wierzycielowi między wystawcą weksla lub akceptantem, a osobą, której ten weksel zostaje wręczony dochodzi do zawarcia porozumienia, które wskazuje sposób jego uzupełnienia. W istocie swej porozumienie stanowi umowę zawieraną pomiędzy odbiorcą weksla, a wystawcą weksla lub akceptantem, do której stosuje się przepisy kodeksu cywilnego. Przepis art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. - Prawo Wekslowe

(Dz. U. Nr 37, poz. 282 ze zm.) nie wymaga żadnej szczególnej formy takiego porozumienia wekslowego. Może być więc ono zarówno pisemne, jak i ustne, może zostać osiągnięte w sposób wyraźny lub dorozumiany.

Weksel własny in blanco powinien być wypełniony zgodnie z porozumieniem zawartym między podpisanym na wekslu, a osobą, której weksel ten wręczono. Porozumienie ma więc bardzo istotne znaczenie, gdyż osobie podpisanej na wekslu przysługuje zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem. Zarzut ten jest skuteczny zarówno wobec bezpośredniego kontrahenta, któremu osoba podpisana na wekslu in blanco weksel wręczyła, jak i osoby, która nabywając weksel po wypełnieniu była w złej wierze lub dopuściła się niedbalstwa (art. 10 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego).

Deklaracja wekslowa w niniejszej sprawie sporządzona została w formie pisemnej. Stosownie do treści deklaracji wypełnienie weksla miało nastąpić na sumę zobowiązań pozwanego wynikających z umowy leasingu nr (...). Treść porozumienia w tym zakresie jest jasna i nie wymaga interpretacji oświadczeń woli stosownie do treści art. 65 k.c.

Zarzut wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem zgłoszony skutecznie, nie stanowi przyczyny nieważności weksla, ani nie uchyla w całości zobowiązania wekslowego wystawcy co do zasady. Konsekwencją skutecznego zarzutu jest ograniczenie lub modyfikacja zobowiązania wekslowego. Odpowiedzialność dłużnika będzie się kształtowała wyłącznie w granicach odpowiadających jego woli (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 25 października 1927 r., Rw. 1677/26, (...) 1928, poz. 35; z dnia 12 listopada 1931 r., Rw. 2354/31, OSP 1932, poz. 150; z dnia 26 stycznia 2001 r., I CKN 25/00, OSN 2001, nr 7-8, poz. 117 oraz z dnia 22 czerwca 2006 r., V CSK 70/06, OSN 2007, nr 4, poz. 59). Celem wystawienia weksla in blanco jest zabezpieczenie, co w konsekwencji powoduje obowiązek utrzymania zobowiązania wekslowego w granicach zawartego wcześniej porozumienia. Odmienne rozstrzygnięcie ograniczyłoby praktyczny wymiar środka.

Zgodnie z ogólną regułą z art. 6 kodeksu cywilnego, ciężar dowodu, że weksel został wypełniony z naruszeniem porozumienia spoczywa na dłużniku wekslowym, ponieważ to on wywodzi z tej okoliczności skutki prawne. W tym celu może on korzystać z każdego środka dowodowego, jaki został przewidziany w Kodeksie postępowania cywilnego, nie wyłączając z tego katalogu dowodu z zeznań świadków.

Z załączonego do pozwu porozumienia wekslowego wynika, że powód miał prawo wypełnić w każdym czasie (do chwili spłaty wszelkich zobowiązań z umowy leasingu) na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego w Bankowym Funduszu Leasingowym wynikającym z przedmiotowej umowy leasingu, w tym z tytułu opłat leasingowych i innych świadczeń wynikających z umowy leasingu, odsetek za opóźnienie płatności oraz innych świadczeń ubocznych.

W ocenie Sądu, przedstawione przez powoda dowody pozwalają ustalić, że powód wykazał, iż wypełnił weksel zgodnie z deklaracją wekslową, a więc że kwota wpisana w wekslu odpowiada rzeczywistemu zadłużeniu pozwanego wynikającemu z zawartej pomiędzy stronami umowy leasingu.

Wysokość zadłużenia z przedmiotowej umowy leasingu wynosiła łącznie kwotę 20.090,94 zł – na dzień wypowiedzenia umowy ugody. Weksel został natomiast wypełniony na kwotę 15.323,73 zł. Powyższa kwota wynika w sposób przejrzysty z zaprezentowanych przez powoda dokumentów i ustalona została stosownie do postanowień §7 pkt. 9 i 10 oraz 15 i 16 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu. Zostało ono obliczone poprzez odjęcie kwoty uzyskanej ze sprzedaży przedmiotu leasingu i kwoty dyskonta od sumy opłat leasingowych należnych po rozwiązaniu umowy, a następnie powiększone o kwotę odsetek od zafakturowanych opłat leasingowych., kwoty zafakturowanych niezapłaconych opłat leasingowych, kwoty kary umownej, pozostałych kosztów nieuregulowanych przez pozwanego, z tytułu parkingu oraz opłat dodatkowych.

Pozwani zakwestionowali jedynie kwotę 3.323,73 zł, podnosząc, iż w tej części zadłużenie zostało spłacone. Kwota wpłaty przez pozwanych była bezsporna. Należy jednak w tym miejscu zaznaczyć, iż zadłużenie pozwanych łącznie wynosiło ponad 20.000,00 zł, nie zaś kwotę 15.323,73 zł. Wpłacona przez pozwanych kwota została zaliczona na zadłużenie wynikające z przedmiotowej umowy leasingu, ale w części, które nie było przedmiotem niniejszego

postępowania. Powód miał bowiem prawo wypełnić weksel kwotą niższą od rzeczywistego zadłużenia. Pozwani zawierali dwukrotnie ugody z powodem, z umów tych jednoznacznie wynika większa kwota zadłużenia.

W związku z tym, iż uiszczona przez pozwanych kwota została zaliczona na poczet zadłużenia nie będącego przedmiotem sądowego żądania, zarzut pozwanych w tym zakresie okazał się być niezasadny i nieskuteczny.

Pomimo przedstawienia przez powoda szeregu dokumentów potwierdzających wysokość zaległości pozwanych, pozwani nie zaoferowali dowodów mogących zaświadczyć na okoliczność przeciwną. Podkreślić należy, że w świetle dowodów przedstawionych przez powoda, obowiązek przeprowadzenia postępowania dowodowego celem podważenia prawidłowości zaoferowanego przez powoda wyliczenia ciążył na pozwanych. Jedynym wnioskiem dowodowym był wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania pozwanych, na okoliczność, iż zapłaty częściowa z dnia 28 listopada 2013 roku stanowiła zapłatę części sumy wekslowej. Jednakże dowód ten był nieprzydatny dla rozstrzygnięcia sprawy i zmierzałby do niezasadnego przedłużenia tego postępowania. Pozwani bowiem w treści samego przelewu określili jego tytuł, co pozwoliło stronie powodowej dokonać odpowiedniego zarachowania. To zarachowanie nie było sprzeczne z treścią tytułu przelewu.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd na podstawie art. 496 k.p.c. wydał wyrok, w którym utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w dniu 7 listopada 2014 r. w sprawie I Nc 1172/14.